

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล การขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยครั้งแรก Factors Relating To The First Clinical Practice of Nursing Students Adaptation

อนุชา วงศ์คำอินทร์¹, ชนาธินาถ รอดูณรงค์², อภิญญา กุลทะเล³
Anucha wongkamin¹, Chanatinad ronnarong², Apinya koontalay³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยครั้งแรก วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งของภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 100 คน ซึ่งได้จากการใช้เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่มีการปรับตัวในการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ การปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน การปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ การปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม และอาจารย์นิเทศ การปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์, การปรับตัว, การขึ้นฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วยครั้งแรก

Abstract

This research aims to study the adaptability of nursing students. Factors related to the adjustment of nursing students to practice on the ward first. College of Nursing and Health The university is among first year nursing students at two year study of 119 people in 2560, which was obtained using a research tool

^{1,2}นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (Senior students College of Nursing and Health, Suansunandha Rajabhat University)

³อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (Instructor College of Nursing and Health, Suansunandha Rajabhat University) e-mail: apinya.ko@ssru.ac.th โทร 02-160-1370-1

contains data query personal factors. Factors adaptation knowledge. Skilled nursing and used Adapting to the workload. To adapt to the regulation. Adaptation to the group members. And supervisor Adaptation to the place of practice. The selection of respondents who complete the 100 and analyzed using statistical correlation coefficient of Pearson (Pearson correlation coefficient).

The study indicated that Factors of a personal nature Factors associated with knowledge. Skilled nursing and used Adjustment factors to the workload. Factors to adapt to the regulation. Adjustment factors to the group supervisor and the adjustment factor for a place to practice more. Significant of 0.05.

Keywords: factors relating, adaptation, first clinical practice of nursing students

บทนำ

นักศึกษาพยาบาลศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิต เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล ซึมเศร้า เป็นต้น นักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้ความกดดัน ความซับซ้อนใจ ความวิตกกังวล และความเครียดระดับสูง (Beck 1991) เนื่องจากต้องมีการปรับตัวในด้านพัฒนาการตามวัยและด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ทั้งนี้ในการจัดการเรียนสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบไปด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อเตรียมนักศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งการฝึกภาคปฏิบัตินั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสาขาพยาบาลศาสตร์ ทั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลต้องเผชิญกับสภาพบรรยากาศของหอผู้ป่วยที่มีแต่ความเจ็บไข้และทุกข์ทรมาน (Jack, 1992) การฝึกทักษะปฏิบัติ การพยาบาลที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเพื่อดูแลผู้ป่วยที่มีความหลากหลาย นักศึกษาต้องใช้ความอดทน ความรอบคอบ ความระมัดระวัง และความรับผิดชอบอย่างสูง เพราะหากเกิดความผิดพลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยได้ อีกทั้งยังต้องปรับตัวเข้ากับอาจารย์นิเทศที่มีลักษณะแตกต่างกันไป การต้องเผชิญและปรับตัวกับบุคลากรในหอผู้ป่วย รวมทั้งความคาดหวังของผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย (Mahat, 1998) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดความเครียดและความกดดันกับนักศึกษาได้ ซึ่งนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลระดับสูงเมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล เนื่องจากต้องลงมือปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลจึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตได้ เช่น ความเครียด และความวิตกกังวลขณะฝึกภาคปฏิบัติ (Katherine, 2008)

การจัดโปรแกรมการเรียนของวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ เมื่อนักศึกษาเรียนในชั้นปีที่ 2 นักศึกษาจะเริ่มฝึกปฏิบัติวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วยในโรงพยาบาล ซึ่งจะต้องศึกษาให้มีความรู้กว้างขวาง ครอบคลุมหลายทฤษฎี และหลายหลักการในการดูแลผู้ป่วยอย่างมี

ประสิทธิภาพ ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาจะมีโอกาสนำความรู้จากภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยในสภาพที่เป็นจริง โดยจะปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ และนักศึกษาพยาบาลจะต้องฝึกปฏิบัติงานเช่นนี้ ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ด้วย ในช่วงของการฝึกภาคปฏิบัตินี้นักศึกษาต้องอดทน เสียสละ มีความเมตตา กรุณา และรับผิดชอบสูง และจากการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปนั้น นักศึกษาจะต้องปรับตัวอย่างมากต่อปัญหาการเรียน ต้องเผชิญกับความเครียดในการเรียนทั้งทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติ การขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลอย่างมาก นักศึกษาจะต้องเผชิญกับปัญหาทำให้เกิดความวิตกกังวล ความเครียด ความกดดัน และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วย ความเจ็บไข้ของผู้ป่วย ความเครียดที่เกิดจากความระมัดระวังในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง หากไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะเกิดความคับข้องใจ ความขัดแย้ง และความวิตกกังวลจนทำให้เกิดปัญหาทางด้านพฤติกรรม อันเนื่องมาจากความบกพร่องในการปรับตัวของนักศึกษา (เสาวลักษณ์ เจนวิริยะกุล, 2535)

การจัดการเรียนการสอนวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลจึงเริ่มต้นด้วยการสอนภาคทฤษฎี ตามด้วยการสอนภาคปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้ป่วย และความเชื่อที่ว่า การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองก่อนลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง จะช่วยให้นักศึกษามั่นใจมากขึ้น และปรับตัวในสถานการณ์จริงได้ดีขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ได้ทดลองทำตามทำตามแบบที่อาจารย์สาธิตให้ดู มีอาจารย์คอยดูแลเอาใจใส่ พบว่าคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษามีผลต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยครั้งแรกและมีความหลากหลายมาก ทั้งพื้นฐาน เจตคติ ความรู้สึก และความสามารถในการฝึกปฏิบัติ ทำให้ผลการสอน หรือแม้แต่การรับรู้ของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน วิธีและเวลาเดียวกัน อาจแตกต่างกันไปจากวัตถุประสงค์ปลายทางที่อาจารย์ตั้งใจให้นักศึกษาได้รับ (วิราพรณ วิโรจน์รัตน์ และพัสมณท์ คุ่มทวีพร, 2547) และการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านมา พบว่าอาจารย์พยาบาล อาจารย์พี่เลี้ยง และพยาบาลที่ประจำหอผู้ป่วยที่ขึ้นฝึกปฏิบัติ คาดหวังต่อความสามารถของนักศึกษาสูง โดยคาดหวังว่านักศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่สามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน มีการปรับตัวตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เพราะมีวุฒิภาวะได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญสามารถแบ่งเบาภาระของพยาบาลประจำตึกที่ฝึกปฏิบัติได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษาไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ หรือได้รับการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์ และพยาบาลบนตึกเท่าที่ควร อีกทั้งบางครั้งยังมีการจ้องจับผิดพฤติกรรมนักศึกษา (วิราพรณ วิโรจน์รัตน์ และพัสมณท์ คุ่มทวีพร, 2547) จะเห็นได้ว่าการฝึกภาคปฏิบัติในวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรกของนักศึกษา มีความสำคัญต่อการก้าวสู่วิชาชีพการพยาบาล ประสบการณ์ที่ประทับใจในการฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรก จะช่วย

ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และสามารถสร้างพยาบาลวิชาชีพที่พึงประสงค์และมีคุณภาพ ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพได้ หากมีองค์ประกอบด้านการศึกษา อาจารย์พยาบาล อาจารย์พี่เลี้ยง การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกัน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยที่มีผลต่อทักษะปฏิบัติการพยาบาลและทัศนคติต่อวิชาชีพ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรกนั้นเป็นอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของหมวดวิชาชีพการพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการปรับตัว ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีความสัมพันธ์ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560

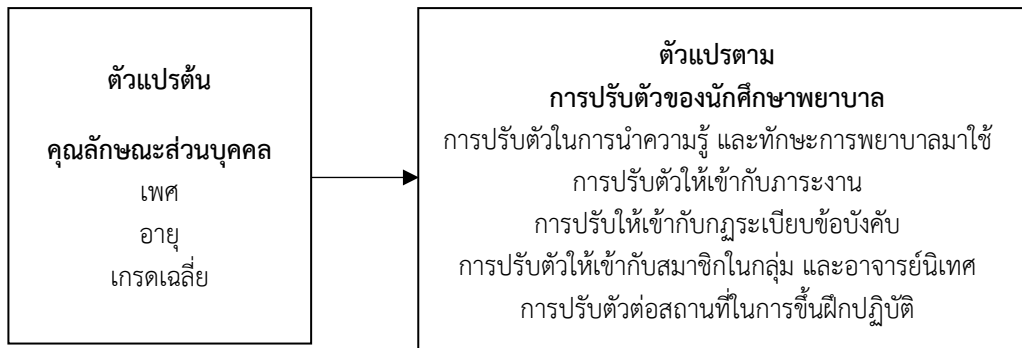
ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ขณะขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2561

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ขณะขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 100 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบบังเอิญ (Accidental sampling) การเลือกกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้สูตรของ Taro Yamane ในการกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นตัวแปรแบ่งประเภทของประชากร ที่มีผลต่อสถานการณ์การปรับตัว 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การนำความรู้และทักษะการพยาบาลมาใช้ 2) ภาระงาน 3) กฎระเบียบข้อบังคับ 4) สัมพันธภาพภายในกลุ่ม สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์นิเทศ และ 5) สถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research) เปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ (correlation research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการขึ้นฝึกปฏิบัติครั้งแรกของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ช่วงเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมซึ่งครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) หรือให้เติมข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ และเกรดเฉลี่ย

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยครั้งแรก เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) คือน้อยที่สุด และ 5 คือ มากที่สุด มีคำถามทั้งสิ้น 21 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การปรับตัวในการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ 2) การปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน 3) การปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ 4) การปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และ 5) การปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยครั้งแรก เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลหลักสูตร

พยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 จำนวน 20 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุมัติจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างมีการเก็บข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่มาจากการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ โดยใช้สถิติ Chi-square

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ เปรียบเทียบกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87 มีอายุ 20 ปี ร้อยละ 85 รองลงมา มีอายุ 19 ปี ร้อยละ 12 และอายุ 21 ปี ร้อยละ 3 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51–4.00) ร้อยละ 90 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 2		จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	87	87.00
	ชาย	13	13.00
อายุ (ปี)	19	12	12.00
	20	85	85.00
	21	3	3.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (น้อยกว่า 2.50)	10	10.00
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (2.51 – 4.00)	90	90.00

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับสูง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับระดับกลาง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดเลย ที่มีการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการปรับตัวในการทำงาน

ระดับการปรับตัวในการทำงาน	จำนวน (n)	ร้อยละ
ระดับสูง	75	75.00
ระดับกลาง	25	25.00
ระดับต่ำ	0	00.00
รวม	100	100.00

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการปรับตัวในการทำงาน จำแนกตามปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ เป็นการปรับตัวในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, $SD = 2.398$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ ($\bar{x} = 4.07$, $SD = 2.311$) ปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.78$, $SD = 1.655$) ปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ($\bar{x} = 3.52$, $SD = 2.933$) และปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน เป็นปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวในการทำงานน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.2$, $SD = 2.764$) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ

ลำดับ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการปรับตัว ในการทำงาน	$\bar{x}$	SD	ระดับการปรับตัว ในการทำงาน
1.	ด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ	4.53	2.398	ระดับสูง
2.	ด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ	4.07	2.311	ระดับสูง
3.	ด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ	3.78	1.655	ระดับกลาง
4.	ด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้	3.52	2.933	ระดับกลาง
5.	ด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน	3.2	2.764	ระดับกลาง

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ พบว่าปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน มีความสัมพันธ์ทางลบเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับมีความสัมพันธ์ทางบวกเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ ปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม อาจารย์นิเทศ และปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ เปรียบเทียบกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

ตัวแปร/ปัจจัย	เพศ	อายุ	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน
การนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้	-.175	-.122	-.016
การปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน	-.231*	-.024	-.039
การปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ	.220*	-.132	.102
การปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่มอาจารย์นิเทศ	.010	-.062	.028
การปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ	.060	-.028	.093

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยครั้งแรก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปรับตัว ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับสูง รองลงมาเป็นการปรับตัวระดับปานกลาง และไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดเลย ที่มีการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลต่อการปรับตัว ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ และปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่มอาจารย์นิเทศ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับสูง ส่วนปัจจัยด้านการปรับตัวต่อสถานที่ในการขึ้นฝึกปฏิบัติ ปัจจัยด้านการนำความรู้ และทักษะการพยาบาลมาใช้ และปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับกลาง และไม่มีปัจจัยด้านใดเลย ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการปรับตัวในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการปรับตัว ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศแตกต่างกัน ส่งผลให้มีปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับภาระงาน และปัจจัยด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน เนื่องจากการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติอาจส่งผลให้เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติแล้ว นักศึกษาพยาบาล มีความรู้มีทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดความมั่นใจและมีการปรับตัวที่เหมาะสมมากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

กนกพร เรืองเพิ่มพูล, สุดา รองเมือง, และพัชรินทร์ นินทจันทร์. (2553). ลักษณะการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล. ราชฉิปติพยาบาลสาร, 17(3), 478-492. สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/RNJ/article/view/9052/7711>

- กรมสุขภาพจิต. (2558). เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสุขภาพจิตนานาชาติครั้งที่ 14 และ การประชุมวิชาการสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.
- จันทร์ชลี มาพุท. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนิสิตฝึกปฏิบัติการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 23(1), 122-133. สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/journal/Education/v23n1/p122-133.pdf
- ทัศน ทวีคุณ, พชรินทร์ นินทจันทร์ และโสภณ แสงอ่อน. (2556). ปัจจัยทำนายความเครียด ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 22, 1-11.
- ปวีณา ไชยชมภู. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชธานี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชธานี).
- สุกัญญา รักษ์ขจีกุล และธวัชชัย ฤกษ์ณะประกกรกิจ. (2551). การศึกษาภาวะสุขภาพจิตของ นักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสุขภาพจิตของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารสมาคมแพทย์แห่งประเทศไทย, 53(1), 31-40.
- สุดารัตน์ เป้ทุ่ง. (2556). การปรับตัว. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/educationalpsychology2555/bth-thi-3-khwam-taek-tang-taela-bukhkhhl>.
- สุเพ็ญเพ็ญ แต่งฉ่ำ. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวในการทำงานของพนักงานใหม่: บริษัท น้ำมันปาล์มแห่งหนึ่งในภาคใต้ของไทย. (วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ
- อมรรัตน์ ศรีสาสุข ไชโตะ, วิภาพร วรหาญ, วิและพร เสนารักษ์. (2554). ความสุขของนักศึกษา พยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารพยาบาล ศาสตร์และสุขภาพ, 34, 70-79.
- Stuart, G.W. (2013). *Principles and Practice of psychiatric Nursing* (10th ed.). Philadelphia USA: Mosby Inc.